

OAJ:N MALLI KOKONAISISTA KOULUPÄIVISTÄ

Opiskelijan oikeus HOKS:n mukaiseen opetukseen, ohjaukseen ja tukeen on turvattu jokaisena koulupäivänä.

Hallitusohjelmaan (HO) on kirjattu selkeästi seuraava ammatillista koulutusta koskeva tavoite:
Ministeriössä laaditaan malli kokonaisen koulupäivän toteuttamisesta. Lisätään ammatillisten opettajien määrää.

OAJ on laatinut esityksen ja toimenpide-ehdotukset, joilla tavoitteeseen päästään.

OAJ toimenpide-ehdotukset:

1. Säädetään riittävästä määrästä opettajia ja opettajamitoituksesta.

Laki ammatillisesta koulutuksesta (118 §) edellyttää, että **Rehtoreita ja opettajia on oltava riittävä määrä suhteessa järjestämistapaan ja työtehtäviin.**

OAJ vaatii tämän lain pykälän kirjauksen tarkentamista. Olemme tehneet ministeriöön selvityspyynnön, mitä tämä vaatimus riittävästä määrästä opettajia konkreettisesti tarkoittaa.

(HO) Vahvistetaan opinto-ohjausta eri koulutusasteilla. Selvitetään sitovat mitoitusmitat opinto-ohjaajien määrästä toisen asteen koulutuksessa ja jälkiohjausvelvoitteen ulottamisesta ammatilliseen koulutukseen sekä tukiohjaus peruskoulusta toiselle asteelle osana oppivelvollisuuden korotuksen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen valmistelua

Hallitusohjelmassa opettajien ja opinto-ohjaajien määrän lisäämiseksi on selkeät kirjaukset. OAJ:ssä tehtyjen laskelmien mukaan opettajia on riittävästi ja tarvittava vahvistus opinto-ohjaukseen toteutuu, kun alla esitetyt vaatimukset ovat kunnossa. Näiden kriteerien perusteella, jokainen oppilaitos voi tarkistaa oman opettajamitoituksensa.

A. Oppilaitoksen vakinaisessa lehtorin/opettajan toimessa olevalla, vuosityöaikaa noudattavalla, opettajalla on enintään 20 opiskelijaa yhdellä oppitunnilla. Yhden opettajan ohjaus- ja opetusvastuut ovat määritetty niin, että opiskelijan HOKS:n mukainen opiskelu pystytään näin ollen järjestämään laadukkaasti.

B. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen mahdollistavan **prosessin** eri vaiheiden hoitamiseen ja opetuksen toteuttamiseen on opettajalle varattava työaikaa. Tähän kuuluvia tehtäviä ovat opetuksen ja ohjauksen lisäksi työpaikan soveltuvuuden arviointi, uusien työpaikkojen hankinta ja verkoston ylläpito, koulutus- ja oppisopimusmahdollisuuksien esittely työelämän toimijoille jne..

Opettajan työaikaa vaativia tehtäviä työpaikalla tapahtuvan oppimisen laadukkaan toteuttamisen tarvitaan keskimäärin 1,33 h opiskelijaa kohden/ työssäoppimalla toteutettu osaamispiste.

Opettajan työajan käyttö jakaantui seuraavasti:

- Työssäoppimispaikan valinta, työssäoppimisjakson suunnittelu ja opiskelijan perehdytys	20
min/osp/opiskelija	
- Ohjaus ja opetus	20
min/osp/opiskelija	
- Matka-ajat työssäoppispaikalle	10

min/osp/opiskelija	
- Palautteiden käsittely ja kehitystyö	3
min/osp/opiskelija	
- Muut asiaan liittyvät sekalaiset tehtävät	7
<u>min/osp/opiskelija</u>	
Yhteensä	60
min /osp/opiskelija	

(Lähde: OPH:n teettämä selvitys 2010, Työssäoppimisen kustannukset sekä oppisopimuskoulutuksen korvaukset ja tuet – seuranta- ja otantatutkimus)

- C. Yhteisten tutkinnon osien opettajilla on oltava vastaava opetustuntimäärä osaamispistettä kohden kuin lukion opettajilla on opintopistettä kohden. Lukiossa uuden opetussuunnitelman mukaan opetusta annetaan 14 h/opintopiste.
- D. Opiskelijan HOKS:n laadintaan kuuluu opiskelijan seuraavan opiskelukuukauden lukujärjestyksen laadinta. Siitä käy ilmi opiskelijan tarvitseman opetuksen, ohjauksen ja tuen tarpeet. HOKS:an ei voida kirjata itsenäistä opiskelua, ellei opiskelija itse sekä opettaja arvioi perustellusti, että itsenäisellä opiskelulla opiskelija voi saavuttaa määritellyn osaamisen. Samalla kun opiskelija hyväksyy yhdessä laaditun työjärjestyksen, sovitaan seuraavasta HOKS keskustelusta. Tarpeen mukaan niitä voi olla ennen sovittua tapaamistakin.
- E. HOKS prosessi ja sen vaatima opettajan työaika:
- opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen arviointi ja opiskelijan tavoitteiden kirjaus
 - osaamisen hankkimiseen kuluvan lukujärjestyksen laadinta
 - toteuman seuranta ja tarvittavat muutokset
 - arviointi- ja palautekeskustelut
 - jälkiohjaus opintojen päättyessä

Lain perusteluissa esitettiin seuraavaa:

Voimassa olevan lainsäädännön mukaisen henkilökohtaistamisen ja sitä vastaavien ammatillisen peruskoulutuksen ja valmentavan koulutuksen menettelyihin koulutuksen järjestäjille aiheuttamista kustannuksista ei ole kerätty vuosittaisia kustannustietoja, joten henkilökohtaistamisen laajentumisen aiheuttamia kustannuksia ei ole mahdollista arvioida suoraan tilastotietojen perusteella. Voidaan kuitenkin arvioida, että henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatiminen voi aiheuttaa nykyisiin menettelyihin verrattuna kunkin ammatillista perustutkintoa suorittavan osalta opettajan lisätyötä 3,5 työtunnin verran ja opinto-ohjaajan lisätyötä 3,5 lisätunnin verran eli yhteensä noin yhden henkilötyöpäivän verran, henkilökohtaistamisen menettelyiden laajentumisesta aiheutuva kustannuslisäys ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille olisi noin 10,7 miljoonaa euroa. Laskelmassa on käytetty kuntatalouden vaikutusarviointien laskentakehikon mukaisia palkkoja sivukuluineen (ammattikoulun lehtorin palkka 61 080 euroa ja opinto-ohjaajan palkka 60 424 euroa) sekä vuosittaista työtuntimäärää (1 595 työtuntia). Ammatillisen perustutkinnon opiskelijamääränä on käytetty vuoden 2017 talousarvion arviota, jonka mukaan aloittavia opiskelijoita olisi 40 000.

- F. Erityisopiskelijoiden määrään huomioon ottaminen.
- Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjauksen ja tuen määrä on kirjattava opiskelijan HOKS:an. Tuen ja ohjauksen toteuttamiseksi opettajien määrä on oltava vähintään 1 erityistä tukea

antava opettaja / 100 opiskelijaa.

G. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden määrä

(HO) Parannetaan maahanmuuttajataustaisten jatko-opintovalmiuksia lisäämällä opinto-ohjausta ja monialaista yhteistyötä perheiden kanssa.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisille opiskelijoille on annettava mahdollisuuksia opiskella koulutuksen järjestäjän opetuskieltä tarvetta vastaavasti, jos opintojen eteneminen ja jatko-opinnoissa menestyminen sitä edellyttävät. Erityisesti opintojen alkuvaiheessa opiskelijoiden opetusta on voitava antaa pienryhmissä, jotta opinnot käynnistyvät ja etenevät.

H. Hanke- ja projektitoiminnan vaikutukset ja vaatimukset arvioitava erikseen

2. Yhteishaun kautta tulleille ja ilman toisen asteen tutkintoa oleville opetuksen tuntimäärä on vakio.

(HO) Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen sivistyksellisiä opintoja (perustaitoja, kriittistä ajattelukykyä ja oppimaan oppimista). Erityisesti vahvistetaan ammatillisen tutkinnon suorittaneiden mahdollisuutta hakeutua ja opiskella menestyksekkäästi korkeakouluissa.

Hallitusohjelman kirjaus jatko-opintoihin hakeutumisesta ja niissä menestymisestä voidaan saavuttaa, kun toisen asteen opiskelijoilla on yhtäläiset määrälliset mahdollisuudet saada kelpoisuusehdot täyttävän opettajan opetusta.

- A. Opetuksen määräksi on säädettävä vähintään 22 h/osp ellei HOKS:a laadittaessa käy ilmi, että tarve on suurempi tai pienempi.
- B. ryhmän keskimääräinen koko enintään 20 opiskelijaa
- C. opintoja järjestetään ja tarjotaan niin, että perustutkinnon voi suorittaa 3 vuodessa
- D. päivän opiskelutuntien määrä on 6-8 h/pv
- E. 365 pv opiskelijatyövuosi (4 viikkoa lomaa, ilman että vaikuttaa koulutuksen järjestäjän rahoitukseen?)

3. Koulutuksen järjestämiseen on saatava tavoitteiden mukainen ja selkeä rahoitus

- A. Uuden rahoitusjärjestelmän arviointi
- B. ministeriön selvitys sivistysvaliokunnalle rahoituksen toimivuudesta
- C. arviointien perusteella esitettävät korjaustoimet viimeistään vuonna 2022 uudistusten toimeenpanon resurssit kuntoon

4. Koulutuksen järjestäjille todelliset mahdollisuudet tehdä uudistusten edellyttämät toimenpiteet.

(HO) Tuetaan koulujen johtamisjärjestelmien ja kehittämistä.

Muutosten vaikutusten suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa ja uudistusten edellyttämät oppilaitoskohtaiset toimet on arvioitava ja resursoitava kattavasti. Johtaminen ja johdon koulutus sekä opettajien osaamisen täydentämisen mahdollisuudet ovat vaadittavia toimia, jotta uudistukset voidaan toteuttaa laadukkaasti.

- A. Opettajien ja johdon koulutukseen osallistumisen mahdollisuus ilman, että opiskelijoiden kokonaiset koulupäivät häiriintyvät edellyttää riittävää opettajia ja töiden organisointia

- B. Uusien toimintamallien ja käytänteiden suunnittelu ei saa vaarantaa opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia. Tarvittaessa on tehtävä korjaavat toimenpiteet.